

משטרת ישראל
אגף חקירות ומודיעין

-בלמ"ס-

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר: 300.11.106	תת-פרק: נוער	פרק: חקירות

נוהלי אח"מ

שם נוהל: הקשר בין יחידות המשטרה לבין שירות המבחן לנוער		
---	--	--

תאריך פרסום: 21/02/2023

תאריך תחילה: 21/02/2023

תאריך ביטול:

נוסח: 1

מספר נוהל ישן

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר: 300.11.106	תת-פרק: נוער	פרק: חקירות

נוהלי אח"מ

שם נוהל: הקשר בין יחידות המשטרה לבין שירות המבחן לנוער		
---	--	--

תאריך פרסום: 21/02/2023

תאריך תחילה: 21/02/2023

תאריך ביטול:

נוסח: 1

1. כללי

א. תפקידיו של שירות המבחן לנוער ע"פ חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 הם אלה: ביצוע חקירות פסיכו סוציאליות לקטינים עוברי חוק המופנים ע"י המשטרה בגילאי שבין

12-18, תסקירי מעצר, הכנה והגשת המלצות למשטרה, לפרקליטות וליועמ"ש לממשלה, הכנה והגשת תסקירים לבתי המשפט וטיפול בקטינים ע"פ צווים.

ב. שיתוף הפעולה בין שירות המבחן לנוער לבין יחידות הנוער במשטרה, מהווה אבן יסוד בטיפול המשטרה בקטינים, במגמה להוציאם בהקדם האפשרי ממעגל ההתנהגות הפלילית ולמנוע תיוגם כעבריינים.

ג. מטרת נוהל זה היא להסדיר את שיתוף הפעולה בין המשטרה לשירות המבחן לנוער.

2. הבסיס החוקי

חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 קובע את הדברים האלה :

א. סעיף 12(א): "נעצר קטין או נתגלה בחקירה פלילית כי קיים יסוד להעמיד לדין קטין, תודיע על כך המשטרה לקצין מבחן..."

ב. סעיף 12(ב): "אין להעמיד לדין קטין שטרם מלאו לו שלוש עשרה שנים ביום הגשת כתב אישום נגדו, אלא לאחר התייעצות עם קצין מבחן."

ג. סעיף 19(ג)(3): "החליט הקצין הממונה על מעצרו של קטין חשוד לפי הוראות סעיף 27 לחוק המעצרים, יודיע על כך גם לקצין המבחן."

ד. סעיף 10(ח)(ד)(2): "מצא בית המשפט כי קיימת עילה למעצרו של הקטין, אך סבר כי הורהו של הקטין או קרוב אחר לא יגיע לדיון בהמשך מעצרו אף אם יוזמן לפי הוראות פסקה (1), רשאי הוא לצוות על מעצרו של הקטין לתקופה שלא תעלה על 24 שעות, ורשאי הוא להורות על הזמנתו של פקיד סעד או קצין מבחן לדיון בהמשך המעצר שיתקיים בתום התקופה האמורה."

3. שיטת העבודה

א. הפניית קטין שנחקר כחשוד בעבירה

בתום חקירתו באזהרה של קטין החשוד בעבירה שמלאו לו 12 שנים (פ.א או ט"מ), יועבר דיווח לשירות המבחן לנוער, ע"ג טופס "הפניית קטין(ה) לשירות המבחן לנוער" באופן ישיר באמצעות מערכת הפלא.

ב. הפניית קטין שנעצר

1) קטין שנעצר ונכלא, ומולא לגביו טופס אסמכתא לכליאה (כולל חוסה בבריחה) – יועבר דיווח לשירות המבחן לנוער באופן מיידי, ע"ג טופס "הודעה לשירות המבחן לנוער על מעצר קטין/ה" המצוי בפל"א, באזור מגוריו של הקטין, ובהעדרו – לקצין המבחן המחוזי. הטופס יועבר ישירות לשירות המבחן לנוער באמצעות מערכת הפלא.

2) כאשר לא נמסרה הודעה על מעצר הקטין להוריו מחשש שההודעה עלולה לפגוע בשלומם, יש להודיע עוד טרם הוחלט על כליאתו, על כך באופן מיידי לשירות המבחן ולציין את הסיבה שבגינה לא יודעו ההורים.

ג. הפניית קטין להליך קד"ם

1) בתום חקירת קטין, יבדוק החוקר, היתכנות לשילוב הקטין בהליך קד"ם.

2) אם אותר קטין המתאים להליך – יש לפעול כמפורט בנוהל אח"ם מס' 300.11.103 "קד"ם-קבוצת דיון משפחתית לנוער עובר חוק".

ד. קבלת חוות דעת משירות המבחן לנוער

(1) הסמכות להחליט על אופן סיום הטיפול בתיק חקירה היא של היחידה החוקרת/המחלקה המקצועית הרלוונטית, התביעה או הפרקליטות.

(2) בטרם תתקבל החלטה בתיק חקירה בו הופנה חשוד קטין לשמ"ל יש לנהוג כדלקמן:

א) במקרים המפורטים להלן חלה חובה להמתין לקבלת חוו"ד משירות המבחן לנוער:

(1) קטינים שביום ביצוע העבירה מלאו להם 12 שנים וטרם מלאו להם 13 שנים, ובכוונת היחידה להעביר התיק ליחידת התביעה/פרקליטות לשם הגשת כ"א – חובה להמתין לקבלת חוו"ד שירות המבחן לנוער, שמונה שבועות מיום משלוח ההפניה לשירות המבחן לנוער. במקרים אלה אם ולא מתקבלת חוות דעת בתום שמונה שבועות, יש להעביר פנייה לקצין מבחן מחוזי ולהמתין לחוו"ד עפ"י הנחיותיו.

(2) תיק שסווג כ- פ.א או כט"מ פשע – היחידה תמתין לפני קבלת החלטה בתיק תקופה שלא תעלה על שמונה שבועות מיום משלוח ההפניה לשירות המבחן לנוער. אם לא התקבלה חוות דעת במועד זה, ניתן לקבל החלטה בתיק החקירה אף ללא חוות דעת שירות המבחן לנוער, אלא אם כן, התקבלה משירות המבחן לנוער בקשה בכתב להארכת התקופה, ואין מניעה לכך לדעתו של קצין הנוער/חקירות.

חרף האמור ובמקרים מיוחדים, רשאית היחידה החוקרת לסגור את התיק אף מבלי שהתקבלה חוו"ד שמ"ל, בכפוף לאישור רמ"ד נוער או מי שמונה על ידו לאחר המלצת קצין הנוער המחוזי. סגירת תיק כאמור תעשה מנימוקים מיוחדים שיירשמו בתיק החקירה.

(3) תיק פ.א/ט"מ סמים – היחידה תמתין לפני קבלת החלטה בתיק סמים תקופה שלא תעלה על 12 שבועות מיום משלוח ההפניה לשירות המבחן לנוער. אם לא התקבלה חוות דעת במועד זה, ניתן לקבל החלטה בתיק החקירה אף ללא חוות דעת שירות המבחן לנוער, אלא אם כן, התקבלה משירות המבחן לנוער בקשה בכתב להארכת התקופה, ואין מניעה לכך לדעתו של קצין הנוער/חקירות.

חרף האמור ובמקרים מיוחדים, רשאית היחידה החוקרת לסגור את התיק אף מבלי שהתקבלה חוו"ד שמ"ל, בכפוף לאישור רמ"ד נוער או מי שמונה על ידו לאחר המלצת קצין הנוער המחוזי. סגירת תיק כאמור תיעשה מנימוקים מיוחדים שיירשמו בתיק החקירה.

(4) תיק בו הופנה קטין לתהליך קד"ם – ככלל יש להמתין לתוצאות תהליך קד"ם לכל היותר עד תום ביצוע התוכנית, ולא יאוחר משישה חודשים מיום ביצוע העבירה. ככל שנשקל שלא להמתין לסיום ההליך, יש לקבל התייחסות שמ"ל ולנמק בכתב. בוצעה התוכנית במלואה, יהווה הדבר שיקול מרכזי ומכריע בהחלטה על סגירת התיק ואי העמדה לדין. במקרים המתאימים, אף יוסב התיק וייגנז על ידי המשטרה בהליך ט"מ כמתווה בנוהל אח"ס מס' 300.11.105 "הליך טיפול מותנה לקטינים".

ב) במקרים המפורטים להלן אין חובה להמתין לחוות דעת שירות המבחן לנוער:

(1) תיקי חקירה המועברים ליחידת התביעה/פרקליטות תוך כדי מעצרו של הקטין ובכוונת יחידת התביעה/פרקליטות להגיש בתיק בקשה למעצר עד תום ההליכים.

(2) תיק פ.א:

(א) בכוונת היחידה לסגור את תיק החקירה - היחידה לא תמתין לקבלת חו"ד שמ"ל, יש ליידע את שירות המבחן במייד.

(ב) בכוונת היחידה להעביר את התיק לתביעות/פרקליטות לצורך הגשת כתב אישום – ככלל יש להמתין לחו"ד שמ"ל, במקרים מיוחדים ומנימוקים שיירשמו בתיק החקירה (חומרת העבירה, תיק מעצר, חשד להתיישנות, התיישנות זמן חקירה בהתאם לתיקון 87 לחסד"פ) ניתן יהיה להעביר התיק גם ללא חו"ד שמ"ל. החלטה כאמור בסמכות ק' נוער מרחבי/מחוזי.

(ג) תיק שסוג כ- ט"מ עוון (למעט סמים) – בהתאם לאופי העבירה ומאפייני הקטין תישקל המתנה לחוות דעת, אם סבר ק' נוער/חקירות שנכון לעשות כן. במקרים בהם התקבלה חו"ד שמ"ל המבקשת המרה לפ.א. והקצין החליט על סגירת התיק ללא קבלת חו"ד, או שלא לקבל חו"ד להמרה בפ.א, ירשום את נימוקיו בכתב בתיק החקירה.

(ד) תיק פ.א. שלישי ומעלה, אלא אם כן יש לקצין הנוער עניין מיוחד בקבלת חו"ד ואין מדובר בתיקים שנפתחו במסגרת פרשייה אחת. על אף האמור לעיל, רשאי קצין המבחן לשלוח חו"ד למשטרה אם מצא לנכון לעשות כן בהתאם לשיקוליו המקצועיים.

ה. הודעות על סיום חקירה

1) עם גמר החקירה וקבלת ההחלטה לגבי גורל חומר החקירה, ובתום תקופת ההמתנה כאמור לעיל, תישלח הודעה לשירות המבחן לנוער על גבי טופס מ-3047 – "הודעה על סיום חקירת קטין", לפי המפורט להלן:

(א) אם הוחלט על סגירת התיק בלא להעמיד את הקטין לדין, תועבר הודעה לשירות המבחן לנוער תוך ציון סיבת הסגירה.

(ב) במקרים בהם הוחלט על הסבת פ.א. ל- ט"מ. או אם הוחלט להסב ט"מ. לפ.א, תועבר הודעה לשירות המבחן לנוער על גבי טופס "הודעה על שינוי/הסבת תיק החקירה בעניינו של קטין מופנה".

(ג) אם לאחר שהתיק הועבר לתביעות, הוחלט לסוגרו, תישלח על כך הודעה לקצין המבחן.

(ד) במקרים בהם התקבלה המלצת קצין מבחן לסגור תיק לאחר שהוגש כתב אישום והנאשם טרם השיב על האשמה, רשאי ר' יחידת התביעות/פרקליטות לפי העניין, להורות על ביטול כתב האישום וסגירת התיק. הודעה על כך תימסר לשירות המבחן. באחריות יחידת התביעה/פרקליטות רלוונטית.

(ה) כלל ההודעות מועברות באופן ממוחשב ישירות באמצעות מערכת הפלא.

2) הודעה על סיום החקירה תשלח לקטין על גבי טופס מ- 3345 - "סיום החקירה בעניינך בתיק מס...'", תוך ציון מועד סגירת התיק.

ו. קטינים תושבי האזור, שאינם אזרחי ישראל

1) הודעה על מעצר קטינים, המתגוררים באיו"ש (תושבי האזור) ואינם אזרחי ישראל, יש להעביר להוריהם ולשירות המבחן במקום בו בוצעה העבירה. לצורך ידוע ההורה, ניתן להסתייע במש"ק ממת"ש הרלוונטי ע"פ מקום המגורים של הקטין. רשימת הטלפונים של מש"קי ממת"ש מצורפת (נספח – א).

2) הודעות לשירות המבחן לנוער – טופס מ-3406 "הפניית קטין" וטופס מ-3047 "הודעה על סיום חקירת קטין", ישלחו לשירות מבחן לנוער במקום בו בוצעה העבירה. אם קיים צורך בהתערבות יחידת מתאם הרווחה במנהל האזרחי (להלן: "היחידה") שירות המבחן יעבירם ליחידה.

3) רישום פרטי הקטין בטופס מ-3046 - "הפניית קטין" - בנוסף לפרטי הזיהוי המקובלים יש להוסיף את הפרטים האלה:

א. מספר תעודת הזיהוי של האב (במידת האפשר);

ב. שם הסב;

ג. פירוט המען, הכולל את שם הכפר ושם השכונה או הרובע בתוך הכפר;

ד. שם נוסף מזהה או כינוי של המשפחה המסוימת (אם ישנו).

ז. קטינים תושבי חו"ל

הודעות על מעצר קטינים תושבי חו"ל – ייעשה מאמץ להודיע להוריהם, או לקרוב בגיר אחר, וכן לשמ"ל במקום ביצוע העבירה ובמיייל למטא"ר/חטיבת המודיעין/חוליית נציגויות זרות.

נספח א' – נספח זה לא הותר לעיון הציבור וזאת בהתאם לסעיף 9(ב)(5) לחוק חופש המידע.